

หัวข้อคชฎินิพนธ์	แนวทางการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ชื่อผู้เขียน	วชิราภรณ์ พวงจินดา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โสจายะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี
สาขาวิชา	กฎหมายมหาชน
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

คชฎินิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของกฎหมายมหาชน ได้แก่ ทฤษฎีนิติรัฐ ทฤษฎีอิสรภาพนิยม ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ทฤษฎีประโยชน์สาธารณะ หลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักภารกิจพื้นฐานของรัฐ หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง แนวคิด และหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการทำหน้าที่และจรรยาบรรณทางวิชาชีพของสื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนเพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งในต่างประเทศและของประเทศไทย รวมไปถึงการศึกษาปัญหาทางกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญที่มีผลต่อเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ กลไกการควบคุมและจำกัดสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ การจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ และการกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณของสื่อสิ่งพิมพ์ และการกำหนดหลักประกันเพื่อป้องกันการแทรกแซงเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามกระบวนการทางกฎหมายไทยในอนาคต

จากการศึกษา พบว่า นับตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบังคับใช้ มีหลักการสำคัญในการปกครองประเทศโดยมุ่งที่จะให้หลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ ภายใต้การใช้อำนาจอรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมาย พบว่าเกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญที่มีผลต่อเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลจากการทำหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ และการกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณของสื่อสิ่งพิมพ์ อีกทั้งปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักประกันเพื่อป้องกันการแทรกแซงเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลก่อให้เกิดการเข้าแทรกแซงหรือเข้าครอบงำการทำหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่าระบอบการ

ปกครองของไทยภายใต้รัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง จึงทำให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญไม่สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ได้ แม้ว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะได้บัญญัติให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังไม่อาจถือว่าเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์อย่างแท้จริง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทย ควรนำแนวคิดหรือหลักการตามกฎหมายของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น ที่ได้มีการกำหนดกลไกการบังคับใช้รัฐธรรมนูญที่มีผลต่อเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ อันเป็นมาตรฐานสากลและมีการดำเนินการในการคุ้มครองเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ชัดเจนมาปรับใช้ในประเทศไทยเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลทำให้ประเทศไทยสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดขอบเขตบทบัญญัติที่ชัดเจนในเรื่องของหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเท่าที่จำเป็นไว้ในรัฐธรรมนูญ และมีผลเกี่ยวเนื่องไปถึงการสร้างมาตรฐานของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ให้เทียบเท่ากับสากล โดยสร้างกลไกและหลักเกณฑ์ที่รับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ภายใต้กฎหมายแห่งรัฐให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเป็นการจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองมิให้ใช้ช่องว่างแห่งกฎหมายเข้าควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์เกินความจำเป็น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพบังคับของรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติหน้าที่สนองตอบต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

Dissertation Title	Proceeding on the Treatment of Print Media Right and Liberties Under the Constitution of Thailand
Author	Wachiraporn Pongjinda
Advisor	Associate Professor Dr. Weera Lojaya
Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Pornchai Luenchawee
Department	Public Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objectives of the dissertation were to study the idea, theory and principles on public law such as the Rule of Law Theory, Libertarian Theory, Social Responsibility Theory, Public Interest Theory, security on right and liberties protection, core business of government, principle of legality of administrative action, idea and principle of duties and professional ethics of press media as well as to study legal measures regarding freedom of press media in overseas and in Thailand; and to study legal problems and legal measures regarding enforcement of the Constitution which affects to the freedom of the press media, mechanism for controlling and limiting the right and liberties of the press media, establishment on professional organization and determination of ethics standard of the press media and determination of security on protection of freedom intervention of the press media under the Constitution of the Kingdom of Thailand in order to study and to give recommendations on solving legal problems regarding the freedom of the press media under the Constitution of the Kingdom of Thailand arising in the country as appropriate and in conformity to the legal process in future.

On the basis of the results of this research, it is found that: since the Constitution of the Kingdom of Thailand has been enforced, there are principles on administration in the country

which aim to give the security on the right and liberties protection of the press media under the state power application to be in compliance with the law. Legal problems regarding the enforcement of the Constitution affecting to the freedom of the press media, the protection of personal right and liberties from the press media's work, legal problem regarding the establishment of professional organization and determination of ethics standard of the press media and legal problem regarding the security on protection of the freedom intervention of the press media have been arisen. From the said problems, they have affected and caused the intervention and taking over of the press media's duties. These reflect that the regime of Thailand under the Constitution is not in correspondence with the principle of legality of administrative action The Constitution has not protected the right and liberties of the press media even if the provisions of the Constitution has given the protection of peoples' right and liberties. However, in practical, this shall not deems that the press media has really been protected its right and liberties.

Therefore, the author would recommend that it should apply concepts or legal principles of overseas such as the United State of America, French Republic, Federal Republic of Germany, United of Kingdom and Japan which have specified mechanism on enforcement of the Constitution affecting to the freedom of the press media in Thailand. Such concepts or legal principles are international standards and clearly protects the freedom of the press media which should be applied in Thailand in order to find proper guidelines for the country. This shall help solving the problems arising proficiently by determining the scope of provisions clearly on the principle of limitation of the right and liberties principles as necessary in the Constitution and shall affect to the creation on the standard if the rights and liberties protection of the press media, equivalent to the international standard by making a mechanism and criteria securing the right and liberties protection of the press media under the law of the state aiming for good efficiency of the freedom of the press media and limiting the power application of the administrative in order that the administrative shall not use a gap of law to control the press media more than the necessity which may affect to the enforcement of the Constitution on the right and liberties protection of the press media in correspondence with the practice guideline on people' information knowledge as well as the sustainable development of the country.